

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธรรมชาติที่สวยงามนับวันลดน้อยลงไป การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วส่งผลต่อความต้องการปัจจัยในการดำรงชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสวยงามถูกใช้อย่างสิ้นเปลือง ป่าไม้ถูกทำลายเพื่อนำมาแปรรูป เพิ่มพื้นที่เพาะปลูกเพื่อผลิตอาหารให้เพียงพอเลี้ยงประชากร การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรม และการใช้ชีวิตสมัยใหม่สร้างมลภาวะมากขึ้น ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย วิกฤติ ธรรมชาติที่มีความงดงามเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เกิดปัญหาทางด้านสังคม อารมณ์ และจิตใจ เพื่อให้ธรรมชาติคงความสวยงามอย่างยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดตั้งอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์ ป่าชุมชน สวนสาธารณะในชุมชนเมือง เพื่อให้เป็นสิ่งแวดล้อมทางอากาศ และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของคนในสังคม จึงมีการสร้างสรรค์ธรรมชาติที่สวยงามไว้ใกล้ตัว เพื่อความสวยงามและเป็นที่พักผ่อนของคนในครอบครัว

ความสำคัญในการจัดตกแต่งภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย เดิมเป็นเพียงความต้องการทางด้านจิตใจ และสุขภาพของเจ้าของหรือบุคคลภายในสถานที่นั้นเป็นสำคัญ การพัฒนาด้านต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆ สิ่งก่อสร้างเกิดขึ้นจำนวนมาก การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ภายในบ้านพักอาศัย มีบทบาทสำคัญและมีความจำเป็นเพิ่มมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสวยงามของที่พักอาศัย อำพรสภาพแวดล้อมที่ขาดความสวยงาม ลดปัญหามลภาวะฝุ่นละออง เสียงรบกวนจากผู้คนและรถยนต์ เป็นที่พักผ่อนคลายเครียดจากการทำงาน

ความต้องการเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญต่อมนุษย์ สภาพพื้นฐานทางจิตใจ โดยแท้จริงมนุษย์ต้องการได้พบกับสิ่งที่สวยงาม ทั้งทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สรรค์สร้างขึ้น ความสวยงามทำให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจ และมีความสุขทางด้านจิตใจ

วัสดุพืชพรรณที่เป็นสิ่งมีชีวิต จึงเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการออกแบบ และจัดภูมิทัศน์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้ที่ออกแบบ เจ้าของบ้านจึงต้องเข้าใจทั้งเรื่องการใช้ประโยชน์ และหน้าที่ และต้องตระหนักเสมอว่าวัสดุพืชพรรณเป็นสิ่งมีชีวิต มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามฤดูกาล อายุ สภาพ แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การผลิใบใหม่ การผลัดใบ การออกดอก

ใบแก่ การติดผลหรือ การเปลี่ยนแปลงจากสภาพดินฟ้าอากาศ รูปแบบและชนิดของสวนจำแนกออกเป็นหลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ใช้สอย การแก้ปัญหาเนื้อที่และสภาพแวดล้อมตลอด จนรสนิยมที่แตกต่างกันจึงเป็นเหตุผลที่สำคัญในการกำหนดลักษณะที่หลากหลายของสวนแต่ละชนิดแต่ละประเภทของการจัดตกแต่งสวนหรือภูมิทัศน์ยังอยู่ในรูปแบบ หรือสไตล์ (style) 2 ลักษณะคือ สวนประดิษฐ์ (formal style) สวนธรรมชาติ (informal style) จำแนกตามแนวคิดของ Fukuda จำแนกเป็น 2 แบบคือ แบบเรขาคณิต (the geometric) และแบบธรรมชาติ (the landscape garden style) นอกจากนี้ในปัจจุบันยังได้มีการจัดภูมิทัศน์เพิ่มขึ้นอีก 2 รูปแบบ โดยการจัดในโอกาสพิเศษ หรือเพื่อการแสดง และ เป็นการจัดให้ลึกแนวความคิดความจำเ ได้แก่ สวนจินตนาการ (imaginative style) สวนนามธรรม (abstract style) หรือแบบ free style และ ยังมีการแบ่งรูปแบบของการจัดสวนในลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่ใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกัน จำแนกออกเป็น 4 รูปแบบ คือ การจัดสวนแบบประดิษฐ์ หรือรูปทรงเรขาคณิต (formal styles) สวนธรรมชาติ (natural styles) สวนเลียนแบบธรรมชาติ (informal styles) และสวนแบบร่วมสมัย หรือสวนล้ำสมัย (contemporary or modern styles) ซึ่งมีลักษณะหรือรูปแบบที่ตรงกันกับสวนแบบนามธรรม (abstract style)

ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดให้องค์ประกอบของภูมิทัศน์มีความสวยงามตามจินตนาการ มีความคงทนและยั่งยืน มีหลายปัจจัยได้แก่ แนวคิดในการจัด การเลือกวัสดุพืชพรรณ เพื่อใช้ในการออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์ในรูปแบบต่างๆ ปัจจัยในการจัด การดูแลรักษา (maintenance) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ มนุษย์ในฐานะที่เป็นเจ้าของ และนักออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์ (landscape designer) ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของพืชพรรณที่เป็นสิ่งมีชีวิต พิจารณาตัดสินใจเลือกรูปแบบสวนและวัสดุพืชพรรณในการจัดตกแต่งภูมิทัศน์ ให้มีความเหมาะสมลงตัว มีความงดงามเหมาะสมกับรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ง่ายต่อการบำรุงรักษา คงทนต่อสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขทาง ด้านจิตใจตามที่ปรารถนาการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีการขยายตัวและได้รับความนิยมสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับจากปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา แต่ยังคงอยู่ในกลุ่มของผู้มีรายได้ปานกลางถึงรายได้สูง ที่มีบ้านพักอาศัยอยู่ในเขตชุมชนเมือง หรือพื้นที่ของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และเขตชานเมืองมีปริมาณมากที่สุด รองลงมาคือ เทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง และกระจายออกไปตามเขตพื้นที่เทศบาลตำบล ของอำเภอต่างๆ ตามระดับความเจริญเติบโตของสังคมเมือง ในสาขาอาชีพต่างๆ ได้แก่ นักธุรกิจ ข้าราชการ บุคลากรทางการแพทย์ ครูบุคลากรทางการศึกษา รัฐวิสาหกิจและเอกชน ดัชนีชี้วัดการขยาย ตัวของการจัดภูมิทัศน์ของจังหวัดบุรีรัมย์ สังเกตได้จากปริมาณงานและรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการด้านการออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์ การเพิ่มจำนวนของผู้ประกอบการจำหน่ายวัสดุพืชพรรณและวัสดุที่ใช้ในการจัดภูมิทัศน์ จำนวน

ผู้ประกอบวิชาชีพการจัดภูมิทัศน์ดังนั้นหากผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจ ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบของสวน และวัสดุพืชพรรณเพื่อการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัยอย่างถูกต้อง จะเป็นผลดีต่อการวางแผนพัฒนานุเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการ ได้รับการยอมรับให้ความเชื่อถือไว้วางใจจากเจ้าของบ้านพักอาศัย ช่วยให้เจ้าของบ้านพักอาศัยได้รับผลงานการออกแบบและการจัดตกแต่ง ภูมิทัศน์ที่มีคุณค่า มีความเหมาะสมทั้งด้านราคาและคุณภาพ ตรงตามความต้องการ เกิดความสุขทางด้านจิตใจตามความประสงค์ และจะส่งผลต่อการยอมรับ วิชาชีพการออกแบบตกแต่งภูมิทัศน์ในระดับเศรษฐกิจและสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบของสวน และวัสดุพืชพรรณเพื่อการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์ และการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีภูมิทัศน์ ในระดับประกาศนียบัตร และหลักสูตรอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเจ้าของบ้านพักอาศัยที่เคย หรือ ต้องการจัดภูมิทัศน์ภายในบ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการการเลือกรูปแบบสวนและวัสดุพืชพรรณเพื่อการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของเจ้าของบ้านพักอาศัย เรื่องการออกแบบจัดภูมิทัศน์และการดูแลบำรุงรักษา ต่อนักออกแบบจัดภูมิทัศน์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบสำรวจ มุ่งเน้นศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในการเลือกรูปแบบและวัสดุพืชพรรณเพื่อการจัดภูมิทัศน์ในบริเวณบ้านพักอาศัย ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยกำหนดตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 **ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าของบ้านพักอาศัย** ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา

3.1.2 **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ** ได้แก่ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ขนาดของพื้นที่บ้านพักอาศัย

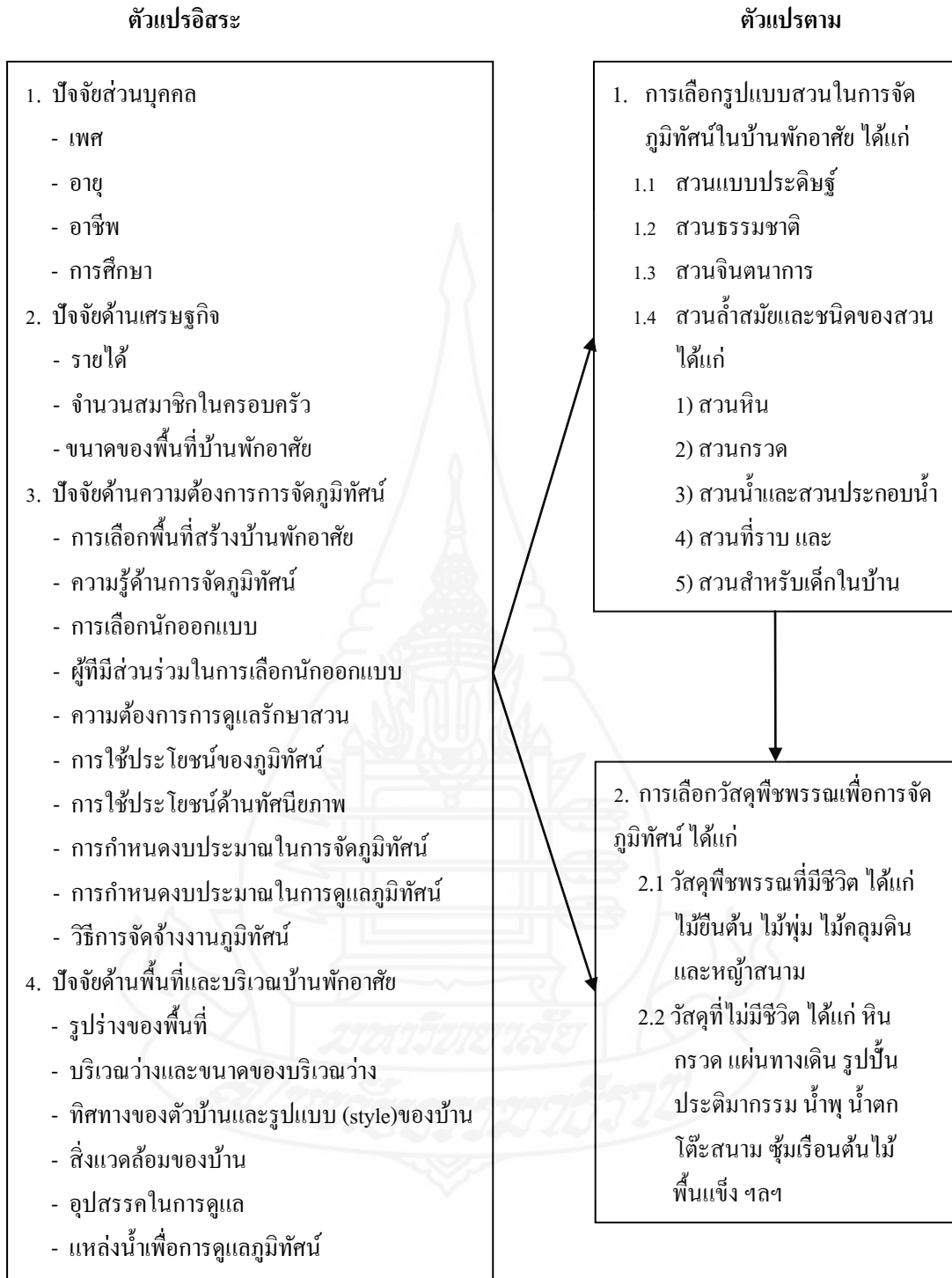
3.1.3 ปัจจัยด้านความต้องการการจัดภูมิทัศน์ ได้แก่ การเลือกพื้นที่สร้างบ้านพักอาศัย ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ การพิจารณาเลือกนักออกแบบ ผู้มีส่วนร่วมในการเลือกนักออกแบบ การดูแลรักษาภูมิทัศน์ การใช้ประโยชน์ของงานภูมิทัศน์ การใช้ประโยชน์ด้านทัศนียภาพ งบประมาณในการจัดและดูแลภูมิทัศน์ วิธีการจัดจ้างงานภูมิทัศน์

3.1.4 ปัจจัยด้านพื้นที่และบริเวณบ้านพักอาศัย ได้แก่ รูปร่างของพื้นที่ ตำแหน่งของบริเวณว่าง ขนาดของบริเวณว่าง ทิศทางการหันหน้าของตัวบ้าน รูปแบบหรือ styles ของบ้านพักอาศัย สิ่งแวดล้อมของบ้านพักอาศัย อุปสรรคในการดูแลรักษาภูมิทัศน์ แหล่งน้ำในการจัดและดูแลภูมิทัศน์

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 การเลือกรูปแบบและชนิดของสวน ในการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัยในบ้านพักอาศัย ได้แก่ สวนแบบประดิษฐ์ สวนธรรมชาติ สวนจินตนาการ และสวนร่วมสมัย หรือสวนนำสมัย และชนิดของสวน ได้แก่ สวนหิน สวนกรวด สวนน้ำและสวนประกอบน้ำ สวนที่ราบและสวนสำหรับเด็กในบ้าน

3.2.2 การเลือกวัสดุพืชพรรณ เพื่อการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย ได้แก่ วัสดุพืชพรรณที่มีชีวิต ได้แก่ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดินและหญ้าสนาม และวัสดุที่ไม่มีชีวิต ได้แก่ หิน แผ่นทางเดิน และวัสดุตกแต่งประดับสวน เช่น รูปปั้น ประติมากรรม น้ำพุ น้ำตก โต๊ะสนาม ฯลฯ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แนวคิดของการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ลักษณะประชากรศาสตร์ ของเจ้าของบ้านพักอาศัยส่งผลต่อการเลือกรูปแบบของสวน และวัสดุพืชพรรณเพื่อการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตของเนื้อหา

5.1.1 รูปแบบของสวน ในการวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมการจัดภูมิทัศน์ สวนแบบ ประดิษฐ์ (formal style) สวนแบบธรรมชาติ (informal style) สวนจินตนาการ (topiary style) และ สวนร่วมสมัยหรือสวนล้ำสมัย (modern style) หรือแบบ free style ใน 5 ชนิด ได้แก่ (1) สวนหิน (rock garden or stone garden) (2) สวนกรวด (pebble garden) (3) สวนน้ำและสวนประกอบน้ำ (water garden) (4) สวนที่ราบ (flat garden) (5) สวนสำหรับเด็กในบ้าน (home playground)

5.1.2 วัสดุพืชพรรณ (plant material) การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมพืชพรรณชนิด ต่างๆ ที่มีชีวิตที่ใช้ในการจัดภูมิทัศน์ ได้แก่ ไม้ยืนต้น (tree) ไม้พุ่ม (shrub) และพืชคลุมดิน (ground cover) ที่มีเนื้อไม้ (woody plant) ทุกประเภทรวมถึงไม้ปลูกเลี้ยงและไม้ป่า (native and cultivate plant) พืชอวบน้ำและพืชที่มีอายุฤดูเดียว (สมจิต โยธะคง 2540: 4)

5.1.3 วัสดุองค์ประกอบการจัดภูมิทัศน์ (material) หรือวัสดุที่ไม่มีชีวิต การวิจัย ครั้งนี้ มุ่งศึกษาองค์ประกอบในการจัดภูมิทัศน์ภายในบ้านพักอาศัย หมายถึง หิน กรวด ทางเดินใน สวน น้ำตก โต๊ะสนาม ศาลา ชุมนเรือนต้นไม้ อุปกรณ์สำหรับเด็กในสวนในบ้านพักอาศัย

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าของบ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่ จังหวัดบุรีรัมย์ที่เคยหรือต้องการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย 23 อำเภอ จำนวน 155 คน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าของบ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่จังหวัด บุรีรัมย์ ที่เคยหรือต้องการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย จำนวน 60 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากตารางยา माने ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ และวิธีการเลือกตัวอย่างแบบ การสุ่มอย่างง่าย

5.3 ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึง เดือน 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ สถิติเชิงอนุมานใช้ χ^2 ไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความต้องการการจัดภูมิทัศน์ ปัจจัยด้านพื้นที่และบริเวณบ้านพักอาศัยของเจ้าของบ้านพักอาศัยที่มีต่อ การเลือกรูปแบบสวน ประกอบด้วย สวนแบบประดิษฐ์ สวนธรรมชาติ สวนจินตนาการ และสวนร่วมสมัย ชนิดของสวน ได้แก่ สวนหิน สวนกรวด สวนน้ำ และสวนประกอบน้ำ สวนที่ราบ และสวนสำหรับเด็กในบ้าน และวัสดุพืชพรรณที่ใช้ในการจัดภูมิทัศน์ ประกอบด้วย พืชพรรณที่มีชีวิต ได้แก่ลักษณะที่สำคัญของ พรรณไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดินและหญ้าสนาม และวัสดุองค์ประกอบสวนที่ไม่มีชีวิต ได้แก่ หิน กรวด วัสดุทางเดินในสวน รูปปั้น ประติมากรรม รูปแบบและวัสดุน้ำตกในสวน วัสดุรูปแบบศาลา โต๊ะสนาม อุปกรณ์การเล่นของเด็กในสวน ภาชนะปลูกพืช ชุ่มเรือนต้นไม้ และวัสดุพื้นแข็ง ในการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การจัดภูมิทัศน์ (landscaping) หมายถึง การที่มนุษย์จัดสร้างสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของความต้องการให้ปรากฏเห็นตามลักษณะทางกายภาพที่มีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปตามผลกระทบจากกระบวนการทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์

6.2 การจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย (home landscaping) หมายถึง การจัดภูมิทัศน์บนพื้นฐานของความต้องการ ความพึงประสงค์ของบุคคลในครอบครัว หรือ เจ้าของบ้านเป็นการจัดเพื่อบูรณ์ด้านอเนกประโยชน์ ความสวยงามให้สัมพันธ์ระหว่างบ้านหรืออาคารสิ่งก่อสร้างกับภูมิทัศน์ในบริเวณบ้านพักอาศัย หรือภูมิทัศน์เคหสถาน (residential landscape)

6.3 สวน (garden) หมายถึง สถานที่ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนและนันทนาการ ให้บรรยากาศ และความพึงพอใจต่อผู้เข้าไปใช้สอย เป็นส่วนหนึ่งของความต้องการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในการอเนกประโยชน์สุข ความรื่นรมย์ ผสมผสานให้เกิดความเชื่อมโยงให้เกิดสุนทรียภาพและความงาม ผู้ที่ปฏิบัติวิชาชีพนี้เรียกว่า “นักออกแบบจัดสวน” (garden designer)

6.4 การจัดภูมิทัศน์ (landscape) หมายถึง การนำพันธุ์ไม้และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่มีความสัมพันธ์กัน ให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม เกิดความสวยงามและบรรยากาศความพึงพอใจที่สอดคล้องต่อความต้องการในการดำรงชีวิต

6.5 การวางแผนบริเวณ (site planning) หมายถึง การจัดใช้ส่วนต่างๆของที่ดินตามหลักศิลปะและวิทยาศาสตร์ โดยนักวางแผนบริเวณเป็นผู้กำหนดรายละเอียดในการใช้ที่ดินส่วนต่างๆ โดยการเลือกและวิเคราะห์ที่ดินนั้นแล้วทำการวางแผนการใช้ที่ดิน

6.6 วัสดุ (material) หมายถึง วัสดุชนิดต่างๆ ที่นำมาใช้ในการออกแบบจัดภูมิทัศน์ ได้แก่ วัสดุที่เป็นธรรมชาติ เช่น ดิน หิน กรวด พืชพรรณชนิดต่างๆ (plant material) และ วัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วัสดุตกแต่งประดับสวน ไฟประกอบสวน ทางเดิน ศาลา ฯลฯ

6.7 วัสดุพืชพรรณ (plant material) หรือ พืชพรรณ (vegetation) เป็นสิ่งมีชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอและตลอดเวลา โดยเฉพาะในระหว่างการเปลี่ยนแปลงฤดูกาล อาจนำมาใช้เป็นองค์ประกอบประติมากรรม ปิดบังสิ่งที่ไม่น่าดู ปิดล้อมให้ความเป็นส่วนตัว ป้องกันเสียง ฝุ่น ลม ใช้เป็นฉากกั้นบัง ให้ร่มเงา (สมจิต โยธะคง 2540 : 4 และเดชา บุญค้ำ 2552 : 266)

6.8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบสวนในการจัดภูมิทัศน์ หมายถึง ปัจจัยด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม ที่อาจส่งผลต่อการเลือกรูปแบบและชนิดของสวน

6.9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกวัสดุพืชพรรณ หมายถึง ปัจจัยด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่อาจส่งผลต่อการเลือกวัสดุพืชพรรณและวัสดุองค์ประกอบของสวน

6.10 รูปแบบสวน (garden style) หมายถึง ลักษณะของสวนหรือชนิดของการจัดภูมิทัศน์ภายในบริเวณบ้านพักอาศัย รูปแบบสวน คือ สวนแบบประดิษฐ์ และสวนธรรมชาติ ชนิดของสวนได้แก่ สวนหิน สวนกรวด สวนน้ำและสวนประกอบน้ำ สวนที่ราบ และสวนสำหรับเด็กในบ้าน

6.11 การจัดสวนแบบประดิษฐ์ (formal style) หมายถึง การจัดสวนหรือภูมิทัศน์ที่วางรูปแบบแปลนโดยอาศัยรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก การจัดวางแปลนเป็นลักษณะสมดุล (symmetry) หรือสองข้างเท่ากัน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นรูปร่างต่างๆ ตกแต่งต้นไม้เป็นรูปทรงเรขาคณิต การจัดวางวัสดุต่างๆ เป็นแบบสมดุลกันทั้งด้านซ้ายและขวา

6.12 การจัดสวนแบบธรรมชาติ (informal style) หมายถึง การจัดสวนหรือภูมิทัศน์ที่ไม่อาศัยรูปทรงเรขาคณิต แต่อาศัยการเลียนแบบธรรมชาติและจังหวะสมดุลในการจัดวางแทน ปล่อยให้ต้นไม้เจริญเติบโตตามธรรมชาติ ไม่นิยมควบคุมหรือตัดแต่งต้นไม้ให้เป็นรูปทรงเรขาคณิต

6.13 สวนจินตนาการ (imaginative or topiary style) หมายถึง สวนที่นิยมนำสิ่งก่อสร้างบางส่วนของสถาปัตยกรรมในอดีต มาเป็นส่วนประกอบในสวน ต้นไม้นิยมตัดเป็นรูปทรงเป็นลักษณะพิเศษตามจินตนาการ จัดแต่งต้นไม้เป็นเรื่องเป็นราวของคน ลัทธิ และสิ่งของ

6.14 การจัดสวนแบบร่วมสมัย (contemporary style หรือ freestyle garden) หมายถึง เป็นการ จัดสวนหรือภูมิทัศน์ในแนวสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัย และเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีพัฒนาการทางความคิดปรับเปลี่ยน ไม่หยุดนิ่งให้คุณค่าทางศิลปะและ

ความร่วมมือสมัย (contemporary) เสมือนการวาดภาพลงแผ่นผ้าใบ แต่ใช้สีต้นของพรรณไม้แต่มีแต่งลงแทน เน้นการถ่ายทอดความรู้สึก แรงบันดาลใจในงานศิลปะของศิลปินผู้สร้าง หรืออาจเรียกว่า “สวนรูปแบบสมัยนิยมหรือสมัยใหม่” (modern styles) หรือ “สวนร่วมสมัย” (contemporary styles)

6.15 การดูแลรักษาสวน (garden maintenance) หมายถึง การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการดูแลบำรุงรักษาสวนหรืองานภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ตามข้อตกลงของเจ้าของบ้าน โดยใช้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การจัดการสวนหรืองานภูมิทัศน์

6.16 สวนหิน (rock or stone garden) หมายถึง การจัดสวนโดยการนำหินมาเป็น องค์ประกอบสำคัญของสวน แล้วนำพันธุ์ไม้มาปลูกประกอบให้มีความสัมพันธ์และกลมกลืนกับ หินที่จัดวางไว้ อาจจัดบนพื้นที่ราบหรือเป็นชั้นเนิน เป็นการจัดเลียนแบบธรรมชาติ (informal style)

6.17 สวนกรวด (pebble garden) หมายถึง เป็นสวนที่ใช้กรวดหรือหินขนาดเล็กเป็น องค์ประกอบในการจัดนิยมนัดควบคุมกับสวนหิน และเป็นการจัดเพื่อแก้ปัญหาดสภาพพื้นที่ เช่น ที่อัฒจันทร์ สนามมีร่มเงาใหญ่ไม่สามารถขึ้นได้

6.18 สวนน้ำและสวนประกอบน้ำ (water garden) หมายถึง สวนที่จัดโดยมีน้ำเป็น องค์ประกอบ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือสวนที่จัดในน้ำและสวนประกอบน้ำ เป็นการจัดสวนประกอบ บ่อ ลำธาร น้ำตก น้ำพุ การเลือกวัสดุพืชพรรณที่ขึ้นได้ในน้ำ และขึ้นได้ตามชายน้ำ และร่มเงา

6.19 สวนที่ราบ (flat garden) หมายถึง สวนที่มีแนวคิดคล้ายสวนประดิษฐ์ (formal style) ที่ต้องคำนึงถึงแปลนเป็นสำคัญ แต่พื้นที่ราบไม่จำเป็นต้องออกแบบรูปฟอร์มเรขาคณิตแต่ เป็นลักษณะอิสระ (free form) หรือเลียนแบบธรรมชาติ ใช้วัสดุพืชพรรณ เป็นองค์ประกอบสวน

6.20 สวนสำหรับเด็กในบ้าน (home playground) หรือ ภูมิทัศน์สำหรับเด็ก (landscape for children) หมายถึง สวนหรือภูมิทัศน์ที่คำนึงถึง การเล่น ปลอดภัย ความสนุกสนานเพื่อช่วยเสริมสร้าง พัฒนาการทางสมอง การเรียนรู้ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของเด็กเป็นสำคัญ

6.21 การจัดองค์ประกอบ หมายถึง การจัดส่วนประกอบของ เส้น สี รูปทรง ผิว ช่องว่าง ของวัสดุ แล้วนำมาประกอบใหม่ให้มีรูปทรงที่งดงามด้วยความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ ดังนี้

7.1 ประโยชน์ด้านวิชาการ

7.1.1 ทำให้ทราบความต้องการ รูปแบบสวนและวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์ ในบ้านพักอาศัยของเจ้าของบ้านพักอาศัยที่เคยหรือต้องการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัยในเขตพื้นที่

จังหวัดบุรีรัมย์และ นำความรู้ใหม่ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ จัดภูมิทัศน์ ตรงกับความต้องการของเจ้าของบ้านที่ต้องการจัดภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย มากยิ่งขึ้น

7.1.2 ใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร เทคโนโลยีภูมิทัศน์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และหลักสูตรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ หลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และเป็นประโยชน์กับผู้เรียนและผู้สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์

7.2 ประโยชน์ด้านธุรกิจ นำความรู้ใหม่ที่ได้ไปใช้ในการจัดการธุรกิจการออกแบบจัด ภูมิทัศน์ในบ้านพักอาศัย การจำหน่ายวัสดุพืชพรรณและ องค์ประกอบการจัดภูมิทัศน์อย่างเป็นระบบ ภายใต้การวางแผน การจัดองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลทำให้ธุรกิจมีผลการประกอบการ ที่ดีขึ้นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ภูมิสถาปนิกหรือนักออกแบบภูมิทัศน์ ผู้รับเหมางานภูมิทัศน์ ผู้ดูแลงานภูมิทัศน์ และผู้เพาะและจำหน่ายพันธุ์ไม้ ให้กลุ่มอาชีพเหล่านี้ทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลกำไรจากการประกอบการ

7.3 ประโยชน์ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นทางสังคม การศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรเพื่อการพัฒนาองค์กร สร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรที่เป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าภายในองค์กร ให้มีความรู้ความสามารถตรงตามท้องถื่นที่ต้องการ สามารถผลิตผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความพึงพอใจของผู้บริโภค และมีความเชื่อมั่นต่อผลการดำเนินงานของบุคลากร และองค์การภายใต้แนวคิดที่ยึดมั่นในหลัก ของคุณธรรมจริยธรรม รับผิดชอบ ต่อสังคม ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ